

K 7/M 45

1200000868997

XI МЕЖДУНАРОДЕН МУЗИКАЛЕН ФЕСТИВАЛ
ПОСВЕТЕН НА X КОНГРЕС НА БНП

Р У С Е

27 м а р т

10 а п р и л

1 9 7 1

Мартевски
Музикални
Дни

$$\frac{78}{4} \quad K 75 \quad \frac{1941}{4}$$

$$K \quad \frac{7}{M 45}$$

ХІ МЕЖДУНАРОДЕН МУЗИКАЛЕН ФЕСТИВАЛ
МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ — РУСЕ

посветен на Х конгрес на БКП

ГОСТУВАНЕ

на

БЕРЛИНСКИЯ СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

1200000868997

зала Дом на културата

1 април, четвъртък

2 април, петък

1971

448202

1 април — четвъртък

под диригентството на

КУРТ ЗАНДЕРЛИНГ

— Симфония № 4 (трагична)

Adagio molto — Allegro vivace

Andante

Menuetto — Allegro vivace

Allegro

БРУКНЕР — Симфония № 4 (Романтична)

Allegro molto moderato

Andante

Scherzo

Finale

КУРТ ЗАНДЕРЛИНГ е роден през 1912 год. Неговата артистична дейност започва, когато е бил 18-годишен като корепетитор, а в последствие асистент-диригент в Берлинската опера. През 1935 год. той трябваше да емигрира от Германия и на следващата година е назначен за диригент на Симфоничния оркестър на Московското радио. Един негов концерт като гост-диригент на Ленинградската филхармония го свързва за дълги години с този прочут институт, чийто оркестър той заедно с Евгений Мравински дирижира от 1941 до 1960 год. След своето завръщане от Ленинград, Курт Зандерлинг става главен диригент на Берлинския симфоничен оркестър. Под неговото ръководство съставът израства като един от първите оркестри на ГДР. Успоредно с това в периода 1964—1967 г. Курт Зандерлинг предприема с Дрезденската щатскапела няколко турнета — в Австрия на Залцбургския международен фестивал, Италия и Германска та федерална република.

Многобройните пътувания на Курт Зандерлинг, както е дирижираните от него оркестри на ГДР, така и като гост-диригент в много европейски страни и в Япония, заедно с многобройните грамофонни записи, направиха неговото име много известно. Участвувал е в редица международни музикални фестивали като „Виенските музикални тържества“, „Залцбургския международен фестивал“, „Прайда пролет“, „Варшавска есен“ и др. Гостувал е в много страни, между които Румъния, Белгия, България, Дания, Финландия, Франция, Монако, Швеция, Швейцария и др.

Репертоарът на Курт Зандерлинг е многостранен и обхваща творбата от предкласиката до съвременната музика. Особено внимание той отделя на симфоничните на Шостакович.

Между многото отличия Курт Зандерлинг получава през 1962 год. Националната награда на Германската демократична република.

ФРАНЦ ШУБЕРТ (1797—1828), великият австрийски композитор със своето творчество заема значително място в историята на световната музикална култура. Неговите вокални и инструментални творби, любими на широките слушателски маси, пленяват със своята красота, сърдечност, задълбавяща лирика и разнообразие. Естествено и непринудено се лее Шубертовата мелодия, която намира жив, непосредствен отклик в човешкото сърце.

От неговите осем симфонии особено известни са Голямата до мажорна симфония и Симфонията в си минор, позната под наименованието „Недовършена“, които са създадени в зрелия творчески период на композитора.

Към ранния период на симфоничното му творчество спада Четвъртата симфония в до минор наречена „Трагична“. Написана в традиционната класическа форма, тя се състои от четири части. Младият Шуберт изглежда е ползвал за образец някои от Бетовеновите творби написани в до минор (Патетичната соната, Четвъртия струнен квартет, ув. „Корюлан“, и Петата симфония), но деветнадесет годишния композитор, въпреки желанието си да създаде една трагична симфония, поради своята безконфликтност, написва творба която звучи по-вече патетично. Той успява наметина да стигне до желания трагизъм едва шест години по-късно, когато създава своята безсмъртна Симфония в си минор (Недовършена).

Четвъртата симфония е една от хубавите творби на автора, пропитата от дълбоки чувства и мисли.

АНТОН БРУКНЕР (1824—1896) е един от големите композитори-симфонисти, чиито произведения все още, за съжаление, са малко познати у нас. В историята на немския симфонизъм той заема важно място. Деветте му монументални симфонии от една страна обобщават много от постиженията на Бетовен, Шуберт и Брамс, а от друга служат като предпоставки за творчеството на Густав Малер, отчасти Макс Регер, Рихард Щраус и др. В началото на месец януари 1874 год. Брукнер започва работата над своята Четвърта симфония и още същата година през месец ноември я завършва. Но неговата самокритичност и неуморимост го карат на няколко пъти да я преработва и тя добива своя окончателен вид едва пред 1880 год. Тя е може би най-популярната от Брукнеровите симфонии и е единствената симфония озаглавена от композитора.

Говори се, че Брукнер е дал следното описание на първата част на симфонията: „Средновековен град — загорява се — от градските кули прозвучават сигнали възвестяващи нощен ден — разтварят се градските врати — ридари възседнали красиви кони коне напуснаха града — поглъща ги вълшебството на огромна гора — горско шумолене — птича песен и така се развива романтичната картина.“

Втората — бавна част, представлява една прекрасна песен от майсторски разработени три теми. Скерцото е написано в класическа форма и създава атмосфера на горски лов. Финалът преминава като дива величествена буря над вековната гора.

2 април — петък

под диригентството на

ГЮНТЕР ХЕРБИГ

В. КАЗАНДЖИЕВ — Дивертименто

Allegro giocoso

Andante espressivo

Allegro con brio

Р. ЩРАУС — „Дон Жуан“ — симфонична поема

Ч. БРАМС — Симфония № 1

Allegro non troppo

Adagio non troppo

Allegretto grazioso

Allegro con spirito

ГЮНТЕР ХЕРБИГ е роден през 1931 год. Завършва Висшето музикално училище във Ваймар като ученик на Херман Абендрот, след което е назначен за диригент в Немския национален театър във Ваймар. Освен това преподава във Ваймарското висше музикално училище и ръководи двата студентски оркестъра. За усъвършенстване на своите знания той работи с диригентите Херман Шерхен, Арвид Янсонс и Херберт фон Караян. През 1962 год. е назначен в Потсдам, а от 1966 год. е диригент на Берлинския симфоничен оркестър. Като гост-диригент е имал концерти в Австрия, Унгария, Чехословакия, Полша, Куба, Англия и Обединената арабска република.

ВАСИЛ КАЗАНДЖИЕВ е роден през 1934 год. в гр. Русе. С музика се занимава още от ранна възраст. Паралелно със започналите си по пиано, той прави опити по композиция под ръководството на Константин Илиев. Едва петнадесетгодишен той получава специална награда от Съюза на българските композитори на Първото общобългарско състезание за деца и юноши. Завършва Българската държавна консерватория в класа по композиция при проф. Павло Владигеров и диригентство при Влади Симеонов. В. Казанджиев е лауреат на VI Световен младежки фестивал в Москва. Дивертименто за струнен оркестър със солиращи духови и ударни инструменти и пиано, е написано през 1957 год. като дипломна работа на композитора. По дух и структура тази творба е написана по подобие на класическите дивертименти, като са използвани нови изразни средства на съвременната инструментация. Състои се от три части, изградени полифонично. Между големия брой авторски теми предимно са използвани няколко цитати от класически произведения (Бах, Шуман), които много удачно са свързани с общия тематичен материал.

Първата част започва със соло тръбнит, след което с навлизането на нови инструменти се излага нов тематичен материал. Една голяма градация ни води до втория дял, контрастен по характер и инструментация на първия. Втория дял се изгражда от солиращите цигулка и виола и обаявания на духовите инструменти и пианото. За основа на третия дял служи цитирана тема от детския албум за пиано от Шуман. Тя се излага първоначално от тръбнит, а след това от тръбнит и валдхорнит. Темн от първия дял тук се използва като контрапункт на Шумановата тема. Стремително кресcendo в медните инструменти, завършено от целия оркестър, ни води до края на частта. Втората част е изцяло солистична. По характер и настроение е тя контрастира на ограждащите я две части. Третата част е стремителна, бърза, в която е използван българския фолклор. Тук с пълна сила се разгръща богатата фантазия на композитора. Блястящо инструментирани теми бликат и се редят една след друга в едно непрекъснато изгражд

дане. По структура частта е триделна с кратка кода, в която прозвучава цитат от известната Бахова цигулкава прелюдия, която закръгля и осмисля всички дотук нахвърляни идеи в произведението.

РИХАРД ЩРАУС (1864—1949) е един от най-видните композитори на XX век. Неговата кариера започва още от началото блестящо и решително: още първите му произведения привличат вниманието на големите диригенти, публиката и критиката. Рихард Щраус се учи от опита и постиженията на няколко велики композитори: Брамс, Брукнер и на първо място Вагнер. Той обаче не следва формално нито един от тези майстори. Особена наклонност той показва към прогресивния симфонизъм. Автор е на оперите „Кавалерът на розата“, „Електра“, „Саломе“, „Ариано от Наксос“, „Жената без спанка“; седем симфонични поеми: „Дон Жуан“, „Смърт и просветление“, „Тил Ойленшпигел“, „Така рече Заратустра“, „Дон Кихот“, „Животът на героя“, „Макбет“; сонати, инструментални концерти, клавирни пьеси, хорови творби и др.

Симфоничната поема „Дон Жуан“ е написана през 1888 год. и първото ѝ изпълнение се е състояло на следната година във Ваймар под диригентството на автора. Сюжетът на поемата е „Дон Жуан“ — „вечният любовник“, който често е изниквал из страниците на световната литература. Така както Щраус обаче е разработил своята поема, тя не напомня с нищо на „Дон Жуан“ на Моцарт, на Ленау или Байрон. Далеч от всякаква преднамерена конкретност, композиторът е искал да изобрази с музика авантюрите и преживяванията на своя герой.

Произведението има за основа няколко теми — характеристики две от които са теми на Дон Жуан. Първата (изискано-елегантна) е в началото и открива след кратко блестящо въстъпление. Втората е към средата на симфоничната поема и представлява едно от най-интересните хрумвания на композитора въобще. Тя е мъжествена и енергична и се изпълнява от четири валдхорни. Около тези два лейтмотива са групирани други няколко — лейтмотивите на жените, които, различни по характер различно са оплодотворени в развитието на произведението. Симфоничната поема е написана в свободна сонатна форма (близка до рондо), където главни са темите на Дон Жуан, съпоставени с тези на жените. Освен тези първоначални теми, в поемата има и още няколко второстепенни лейтмотива.

В това произведение Рихард Щраус се проявява и като голям майстор на оркестрацията. Партитурата му е сложна, но всичко в нея „звучи“ и показва наклонността на автора към интересни нюанси и темброви съчетания в различните инструментни или групи от инструменти.

ИОХАНЕС БРАМС (1833—1897) работи над своята Първа симфония в продължение на петнадесет години. Това е в пълния смисъл на думата „изстрадано“ произведение, което отразява бурните години в творческата биография на композитора. При общата волева изсоченост на симфонията в нея се чувствава и известна емоционална неуравновесеност, която издава следите на голямата душевна борба в една мъжествена и непрклонна личност.

Първата част започва с бавно въведение, което сякаш „предсказва“ съдържанието на цялата драма. Тук в зародиша са набелязани темите на първата част. Рязък образ в темпото и настроението отбелязва началото на сонатното алегро. В динамичната музика на алегрото чувството на безпокойство, зародило се във въвеждането, се засилва и достига до отчаяние: моментите на просветление са твърде редки. Разработката е кратка и също много динамична. При най-високата точка на драматическото напрежение започва репризата.

След отшумялата буря на страстите топло и задушевно звучат средните части, изразяващи представи за природни картини. В тях преобладават спокойно движение, ясни и по-елегични настроения. Главната тема на втората част е една чудесна мелодия, започната от цигулките и продължена от обоя. По-нататък възникват и по-развивани теми, но в своята цялост музиката запазва своя песнен и съдържан характер.

С настроението на тиха скръб е пропитата третата част. Вместо традиционното скерцо Брамс създава не голямо интермеццо, наситено с меланхолия.

Финалът изпълва като драматически център на симфонията. Бавното въведение звучи като добра вест за решаващия прелом в драмата, за края на отчаянието. В началото на сонатното алегро с цялото си великолепие блясва главната тема, която крие много сходни черти с безсмъртния химн на свободата от финала на Деветата симфония на Бетовен. По-нататъшното музикално развитие преминава в редица стадии на напрегната борба, за да достигне до ликуваща coda.

